

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش عملکرد سال چهارم برنامه ششم توسعه کشور وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۳۹۹

تهیه کننده:
معاونت توسعه مدیریت و منابع
دفتر برنامه ریزی و بودجه
سال ۱۴۰۰

در همه‌ی برنامه‌ریزی‌ها، سند چشم‌انداز در نظر باشد و این را در همه‌ی سطوح ملاحظه کنند. ثبات در برنامه‌ریزی، شرط موفقیت است. اگر ثبات در برنامه‌ریزی و استمرار در جهت درست نباشد- که البته این حرکت در طول راه تصحیح خواهد شد، لکن جهت‌گیری یکی است و استمرار دارد- سازندگی و پیشرفت کشور به نتیجه نخواهد رسید.

فهرست

۴	مقدمه	
۴	تکالیف تعیین شده برای بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در برنامه ششم توسعه	
۵	فصل اول؛ عملکرد حوزه های تخصصی	
۶	دستاوردهای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - حوزه میراث فرهنگی	
۸	دستاوردهای کلیدی حوزه میراث فرهنگی	
۱۱	میراث فرهنگی تا سال ۱۳۹۹ در یک نگاه	جدول ۱-۱
۱۲	بررسی عملکرد شاخص های حوزه میراث فرهنگی	جدول ۲-۱
۱۳	حوزه های گردشگری و سرمایه گذاری	
۱۳	دستاوردهای کلیدی حوزه گردشگری و سرمایه گذاری	
۱۴	تعداد دفاتر خدمات مسافرتی نسبت به سال های قبل	نمودار ۳-۱
۱۵	تعداد گردشگران داخلی نسبت به سال های قبل	نمودار ۴-۱
۱۵	تعداد واحدهای بوم گردی نسبت به سال های قبل	نمودار ۵-۱
۱۶	گردشگری و سرمایه گذاری در یک نگاه	جدول ۶-۱
۱۶	عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت های گردشگری و سرمایه گذاری	جدول ۷-۱
۱۷	حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی	
۱۷	دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی در سال ۱۳۹۹	
۱۸	ایجاد اشتغال در تولید صنایع دستی	تصویر ۸-۱
۲۰	میزان صادرات صنایع دستی	نمودار ۹-۱
۲۰	صنایع دستی تا سال ۱۳۹۹ در یک نگاه	جدول ۱۰-۱
۲۱	عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی	جدول ۱۱-۱
۲۲	حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	
۲۲	دستاوردهای پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	
۲۴	بررسی عملکرد شاخص های حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری	جدول ۱۲-۱
۲۵	فصل دوم؛ عملکرد مواد قانونی	
۲۶	عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۳۹۹	جدول ۱-۲
۳۱	فصل سوم؛ بررسی عملکرد منابع مالی	
۳۲	اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای	
۳۲	اعتبارات هزینه ای	
۳۳	جدول عملکرد تامین اعتبار و تخصیص سال ۱۳۹۹	جدول ۱-۳
۳۳	اعتبارات از محل اختصاصی، متفرقه و خارج از بودجه عمومی سال ۱۳۹۹	جدول ۲-۳
۳۵	فصل چهارم؛ ارزیابی عملکرد و پیشنهادات	
۳۶	نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص های وزارت در سال سوم برنامه ششم توسعه کشور	
۳۶	تحلیل و بیان نقاط قوت و دلایل موفقیت	
۳۶	تحلیل و بیان نقاط ضعف و دلایل عدم موفقیت	
۳۷	جمع بندی و ارزیابی	
۳۷	پیشنهادات	

در برنامه ششم توسعه کشور اهدافی برای بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و تعیین شده است که از مهمترین آنان می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. توسعه گردشگری زیارتی
۲. پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی
۳. ساماندهی تشکلهای صنفی گردشگری
۴. ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی
۵. بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری
۶. تدوین سند راهبردی توسعه گردشگری با رعایت قوانین مربوطه و با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی
۷. تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرحهای توسعه ای بزرگ و مهم در حوزه های زیربنایی، تولیدی و خدماتی
۸. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در قالب بودجه سنواتی و معافیت های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی
۹. ایجاد زیرساخت های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی
۱۰. تدوین طرح ساماندهی گردشگری جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه
۱۱. اجرای تمهیدات و اقدامات قانونی لازم برای مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۱۲. هیئت امنایی نمودن اداره اماکن و محوطه های تاریخی و موزه ها
۱۳. واگذاری امور تصدی گری و اجرائی حوزه گردشگری به تشکلهای حرفه ای و تخصصی که طبق قانون تشکیل شده اند. در همین راستا و با توجه به تکالیف قانونی مقرر مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در قانون برنامه ششم توسعه کشور، دفتر برنامه ریزی و بودجه این وزارت اقدام به تهیه و تدوین «گزارش عملکرد سال چهارم برنامه ششم توسعه کشور وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی طی سال ۱۳۹۹» نموده است.

ساماندهی، حفاظت و نگهداری از میراث فرهنگی ملموس و ناملموس کشور به عنوان یکی از مهمترین عناصر هویت بخشی جامعه و فرهنگ ایرانی - اسلامی و همچنین توسعه صنعت گردشگری و صنایع دستی که دارای کارکردهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هستند، ضرورت برنامه ریزی و پایش عملکرد بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی را بیش از پیش نمایان می سازد. سال چهارم برنامه ششم توسعه کشور مصادف با اولین سال عملکرد وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (با عنایت به تصویب قانون تشکیل وزارتخانه در تیرماه سال ۱۳۹۸) می باشد. پس از سالها تغییرات ساختاری و مدیریتی سرانجام وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تشکیل شد و با توجه به ارتقاء جایگاه آن، انتظارات از وزارتخانه جدید به منظور ایجاد هماهنگی و هم افزایی بین دستگاه های اجرایی همکار و بخش عمومی و خصوصی به عنوان یکی از مهمترین چالش های مدیریتی بخش برای مدیریت اثر بخش حوزه های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی افزایش یافته و این وزارتخانه سعی دارد با توجه به جایگاه جدید در تحقق اهداف، عملکرد موثرتری داشته باشد. وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی می تواند با توسعه گردشگری، صیانت از میراث فرهنگی، گسترش صنایع دستی و استفاده از ظرفیت های گردشگری و صنایع دستی کشور در راستای کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی کمک شایانی نماید. با توجه به ادامه روند شیوع بیماری کرونا در سال ۱۳۹۹ عملکرد شاخص های بخش میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به شدت تحت تاثیر قرار گرفت. به دلیل محدودیت های سفر، بسته شدن مرزها و تعطیلی مراکز اقامتی، عملکرد شاخص های بخش گردشگری کاهش چشمگیری یافت. همچنین رکود در صنعت گردشگری و صنایع دستی روند رو به رشد سرمایه گذاری در بخش میراث فرهنگی (مرمت خانه های تاریخی و تغییر کاربری آن به موزه های خصوصی، اقامتگاه های سنتی و فروشگاه های صنایع دستی) را نیز تحت تاثیر قرار داد. این وزارتخانه تلاش نمود تا با جبران بخشی از خسارت های وارده و حمایت از فعالان بخش خصوصی و سرمایه گذاران این حوزه نسبت به حفظ امکانات و تأسیسات گردشگری و کارگاه های صنایع دستی و جلوگیری از تعطیلی آنان اقدام نماید.

فصل اول

عملکرد
حوزه های تخصصی

دستاوردهای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ثبت جهانی دو پرونده هنر مینیاتور و مراسم زیارت کلیسای تادئوس در فهرست میراث جهانی یونسکو

امضای تفاهم نامه برنامه اجرائی همکاری های گردشگری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ج.ا.ایران و وزارت گردشگری و تجارت خارجی جمهوری بولیواری ونزوئلا برای سال های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳

تبادل تفاهم نامه همکاری مشترک در زمینه ارتقای تبادلات و همکاری میان حوزه میراث فرهنگی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با وزارت فرهنگ و ورزش جمهوری هلنی یونان

ثبت ملی ۲۹ شهر و روستای صنایع دستی (۱۶ شهر و ۱۳ روستا)

تهیه، تدوین و تصویب سند راهبردی توسعه گردشگری کشور

استرداد کاشی های نفیس منطقه قلاچی بوکان از کشور سوئیس و تحویل به موزه ملی ایران (۵۱ قلم آجر لعابدار)

۱۶ شهر و ۱۳ روستای صنایع دستی در سال ۱۳۹۹

▼ شرکت در هفتمین کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی میان ج.ا.ایران و دولت قطر

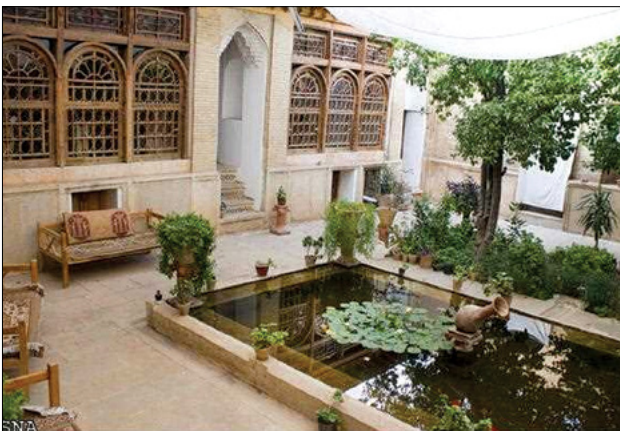
▼ افتتاح اولین مجتمع تولید صادرات آنلاین صنایع دستی «زیین» همزمان با روز جهانی صنایع دستی توسط مقام عالی وزارت

▼ ثبت ملی ۱۵ اثر شاخص و ارزشمند از موزه آستان قدس رضوی برای اولین بار

▼ واگذاری ۲۸ باب خانه در بافت تاریخی شهر شیراز از طریق ماده ۲۷

▼ راه اندازی سیستم فروش الکترونیکی بلیط در ۱۷۷ نقطه فرهنگی- تاریخی کشور

« تعمیرات و بازسازی اساسی مجموعه ورزشی کاخ نیاوران در قالب سرمایه گذاری BOLT

حوزه میراث فرهنگی

- شناسایی و ثبت ملی آثار منقول واجد ارزش در اختیار دارندگان و مالکان خصوصی
- تدوین آیین نامه پاسداری از میراث ناملموس شهرها و روستاها و تصویب در هیئت محترم وزیران
- ارسال ۵ پرونده به دبیرخانه یونسکو به منظور ثبت در فهرست میراث جهانی (هنر ساختن و نواختن رباب، یلدا (چله)، جشن سده، برنامه ملی برای ارتقا میزبانی از زوار رضوی و برنامه ملی برای پاسداری از هنر سنتی خوشنویسی در ایران)

فرهنگ هر جامعه ضامن حفظ بقای آن جامعه در بحران‌هاست و نشان می‌دهد یک جامعه بحران‌های طبیعی و انسانی را چگونه از سر گذرانده‌است. فرهنگ یک سرزمین هر قدر کهن‌تر باشد مجهز به تدابیر بیشتر و پیچیده‌تری برای تاب‌آوردن بحران‌هاست. در این میان سرزمین‌هایی همانند ایران که بنا به موقعیت طبیعی و تاریخی‌شان به ناگزیر بحران‌های بیشتری را پشت سر گذاشته‌اند فرهنگ غنی‌تری در مواجهه با بحران‌ها دارند. با شیوع بیماری کووید ۱۹ (کرونا) در دنیا از جمله حوزه‌هایی که تحت تاثیر قرار گرفته حوزه میراث فرهنگی اعم از ملموس و ناملموس است. ما می‌دانیم میراث فرهنگی در ابعاد مختلف زندگی بشر تاثیرگذار است این تاثیرات در هویت ملی، ایجاد امنیت و صلح، تعاملات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی بر کسی پوشیده نیست. این وزارتخانه تمامی تلاش خود را جهت کاهش اثرات بیماری کرونا انجام داده و با چاره‌جویی برای دوران پساکرونا سعی در حداقل کردن آثار مخرب این بیماری در حوزه‌ها و وجوه مختلف زندگی بشر داشته‌است.

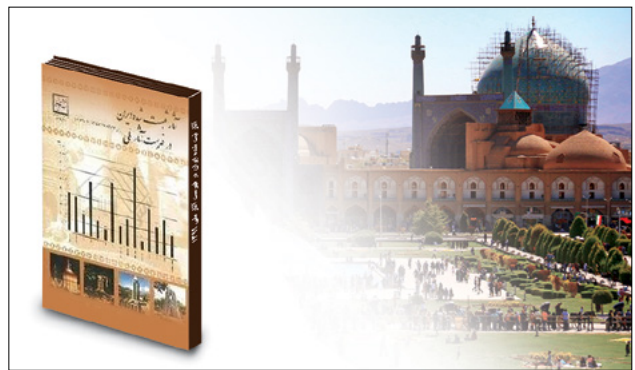
دستاوردهای کلیدی حوزه میراث فرهنگی

- ثبت تعداد ۶۲۲ اثر غیرمنقول، ۳۴۸ اثر منقول، ۱۶۲ اثر طبیعی و ۳۰۰ اثر ناملموس فرهنگی - تاریخی در فهرست آثار ملی و واجد ارزش
- تهیه و ابلاغ معیارهای ثبت آثار فرهنگی - تاریخی غیرمنقول
- تعیین حریم ۱۳ اثر طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی
- چاپ کتاب آثار ثبت شده ایران در فهرست آثار ملی

- تهیه و تکمیل پرونده ثبت جهانی جنگل‌های دیزمار غربی و ارسال به دبیرخانه یونسکو جهت الحاق به پرونده جنگل‌های هیرکانی
- ابلاغ ضوابط ارتفاعی عمومی حریم بناهای ثبت شده در فهرست آثار ملی در محدوده املاک مجاور عرصه آثار
- تعیین حریم مجموعه باغ نگارستان و میدان بهارستان تهران، محوطه زیویه، محوطه حسن‌لو و تصویب حریم محوطه مارلیک
- حمایت از راه‌اندازی و گسترش موزه‌ها در سطح کشور
- راه‌اندازی تعداد ۴۲ موزه در سطح کشور (تقریباً هر ۸ روز یک موزه)
- موزه‌های خصوصی به تعداد ۱۷ موزه
- موزه‌های تخصصی در اختیار سایر دستگاه‌ها و ارگان‌های دولتی (مشارکتی و غیروابسته) به تعداد ۲۰ موزه
- موزه‌های وابسته به وزارت به تعداد ۵ موزه

- تعداد ۷۴۹ موزه فعال در سراسر کشور (۲۶۷ موزه وابسته به وزارت، ۲۷۳ موزه غیروابسته، ۳۸ موزه مشارکتی و ۱۷۱ موزه خصوصی)

- انعقاد تفاهم‌نامه هم‌اندیشی با دیوان عدالت اداری در خصوص دعاوی مربوط به فرآیند ثبت آثار فرهنگی - تاریخی غیرمنقول

- موزه خصوصی گیاهان دارویی زنجان و گلیم و دستبافته‌های عشایری سیرجان و کرمان

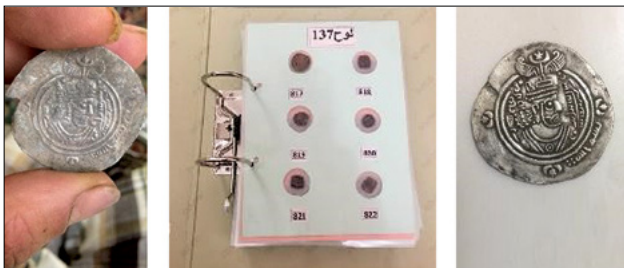
قبل از مرمت

بعد از مرمت

- حفاظت و مرمت بیش از ۵۰۰ عدد سکه فرهنگی - تاریخی در استان یزد توسط بخش خصوصی
- کنترل موربانه و آفات بیولوژیک مجموعه میراث جهانی کاخ گلستان

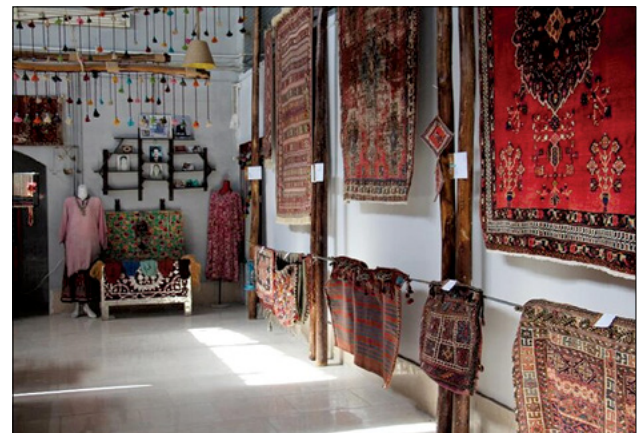
- چیدمان، انبارش، حفاظت و مرمت حدود ۴۰۰ سکه مجموعه خصوصی آقای قناعت پیشه

- اجرای فاز دوم پروژه حفاظت و مرمت منبر چوبی متعلق به دوره سلجوقی در روستای نقوسان استان مرکزی توسط بخش خصوصی

- اسپزدایی قطعات منبر نقوسان به وسیله نانو ذرات هیدروکسید کلسیم دیسپرس شده در دوپروپانول و فعالسازی ذخیره قلبایی پس از درمان
- حفاظت و مرمت منبر چوبی زندیه مجموعه خصوصی کرباسی

- تجهیز و بروزرسانی ۲۴۷ موزه و مکان فرهنگی - تاریخی در کشور به پروژه بلیت الکترونیک

- حفاظت و مرمت ۷۴۹۱ قلم شیء فرهنگی - تاریخی بخش دولتی و خصوصی (۵۰۱۵ شیء دولتی و ۲۴۷۶ شیء خصوصی)

- اجرای پروژه حفاظت و مرمت ۹۰ سکه فرهنگی - تاریخی موزه بندرعباس

قبل از مرمت

بعد از مرمت

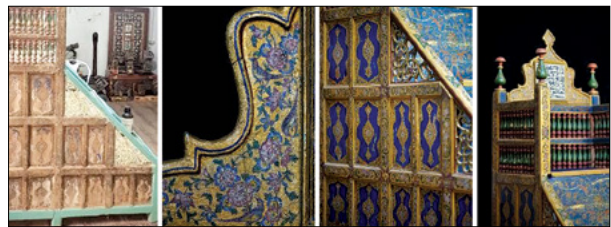
- اهدای ۱۴۰۸ دست‌بافته روستایی و عشایری از سوی استاد پرویز تاولی به وزارتخانه

اسیدزایی قطعات منبر قزوین

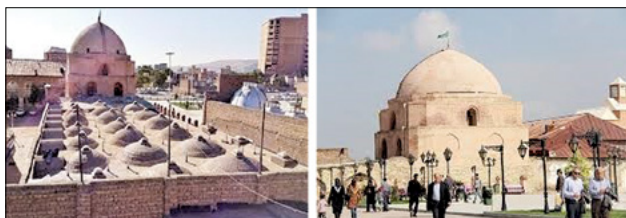
سازمان اسرار

- صدور ۴۳ فقره پروانه مجموعه‌داری به مجموعه‌داران اموال فرهنگی - تاریخی در بخش خصوصی
- ایجاد ۱۶ پایگاه میراث فرهنگی ملی (محوطه باستانی اوجان، محوطه تاریخی صور بناب، محوطه تاریخی کهنه کنزق، کلیسای وانک، کاخ مروارید، محوطه باستانی ری، مزار شیخ احمد جام، محوطه تاریخی ریوی، معدن نمک چهرآباد، مجموعه تاریخی ایزدخواست، غار اسپهبد خورشید، مجموعه باغ‌های صفوی بهشهر، جزیره خارک، شهر تاریخی حریره، مجموعه روستاهای تاریخی ورکانه و سیمین و خاکو محوطه تاریخی جندی شاپور)
- ایجاد هیئت امنا در پایگاه‌های جهانی تخت جمشید، سازه‌های آبی تاریخی شوشتر، تخت سلیمان، بم و منظر فرهنگی آن، میدان امام اصفهان، کاخ گلستان، باغ فین، بیستون، چغازنبیل، شوش، سلطانیه، پاسارگاد، شیخ صفی، محور باستان‌شناختی فارس، بافت تاریخی شهر یزد و پایگاه‌های ملی میراث روستایی گیلان و توس

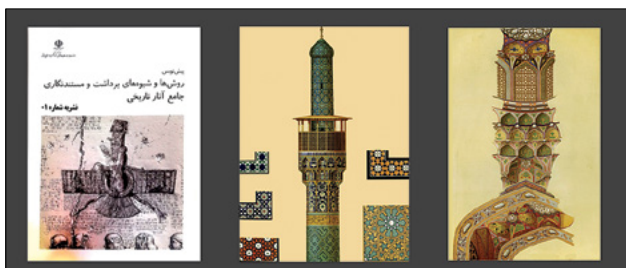
- تحویل بیش از ۲۰ هزار قلم شیء توقیفی مراجع انتظامی و قضایی به امنای اموال فرهنگی - تاریخی

- ساماندهی، تعمیر و مرمت بیش از ۱۳۰۰ اثر از خانه‌های تاریخی، مساجد جامع تاریخی، محوطه‌ها، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر و بافت‌های تاریخی
- فعالیت بیش از ۲۰۰۰ کارگاه مرمتی حفاظتی در سراسر کشور
- طرح استحکامبخشی مسجد جامع قزوین، مجموعه شیخ علاءالدوله سمنانی، مسجد جامع همدان، مسجد جامع گرگان، جمعه مسجد اردبیل، احیاء مسجد جامع ارومیه و یادمان شمس تبریزی

- ساماندهی و مستندنگاری تعداد ۹۸,۸۸۳ قلم شیء فرهنگی - تاریخی در اختیار بخش دولتی

- تدوین و ابلاغ پیش‌نویس روش‌ها و شیوه‌های برداشت و مستندنگاری جامع آثار تاریخی

- تحویل بیش از ۶۵ هزار قلم یافته حاصل از فعالیت‌های باستان‌شناسی به امنای اموال فرهنگی - تاریخی

- انعقاد ۲۷۵ موافقت‌نامه مشارکت از تعداد ۸۸۷ پروژه مشارکتی معرفی‌شده و تخصیص اعتبار به ۲۵۸ اثر

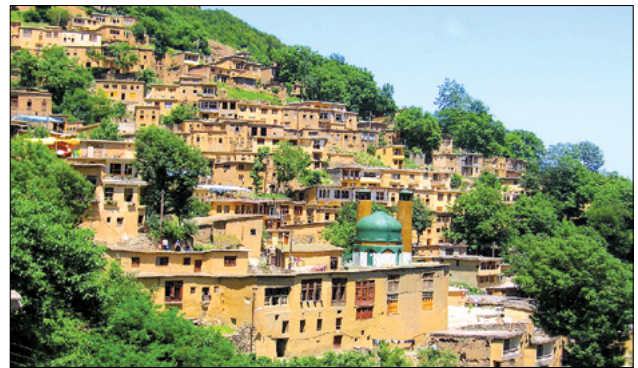
- تشکیل کمیته تشخیص نفایس ملی و تعیین کاربری هم‌شان اثر و بررسی حداقل ۶۵ پروژه جهت تسهیل در واگذاری‌های مواد ۲۷ و ۸۸ و اعطاء ۲۸ مجوز برای ماده ۲۷
- ابلاغ ضوابط اختصاصی بافت تاریخی شهر ارومیه

- تهیه و ابلاغ دستورالعمل شرح خدمات الگوی موزه‌های فضای باز سنگ‌نگاره‌ها و نقش برجسته‌ها

- تعیین و تدقیق محدوده بافت تاریخی روستای ماسوله

میراث فرهنگی تا سال ۱۳۹۹ در یک نگاه

عنوان شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور	عدد	۲۷	۴۰	۴۲	۳۹	۶۳	۴۲
تعداد بازدیدکنندگان از موزه‌های فرهنگی-تاریخی تحت پوشش وزارت	هزار نفر	۲۰,۲۶۳	۱۷,۴۱۸	۱۹,۷۶۳	۲۱,۲۳۷	۲۱,۸۰۴	۳,۰۷۶*
ثبت آثار جهانی (تاریخی- فرهنگی، طبیعی و ناملموس)	اثر	۲	۳	۳	۱	۲	۲
ثبت آثار ملی (منقول، غیرمنقول، ناملموس و طبیعی)	اثر	۴۶۸	۱۰۲۵	۱۱۲۷	۱۰۸۱	۱۳۱۵	۱۴۳۲*

جدول ۱-۱

* با توجه به شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان و تعطیلی موزه‌ها و اماکن تاریخی - فرهنگی کشور، آمار بازدیدکنندگان کاهش چشمگیر داشته‌است.

* افزایش ۲۰۶ درصدی ثبت آثار ملی در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۴

بررسی عملکرد شاخص های کلیدی حوزه میراث فرهنگی

جدول ۱-۲

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	۱۳۹۹		
							هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	تعداد موزه های فعال در سازمان	موزه	۲۴۳	۲۵۳	۲۵۸	۲۶۲	۳۱۲	۲۶۷	۸۶
۲	تعداد موزه های فعال خصوصی	موزه	۶۴	۱۰۵	۱۲۷	۱۶۲	۱۱۰	۱۷۱	۱۵۵
۳	تعداد موزه های تخصصی دستگاه های اجرایی	موزه تخصصی	۱۷۷	۲۲۴	۲۴۰	۲۵۶	۲۰۵	۲۷۳	۱۳۳
۴	تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۴۹۰	۱,۰۴۶	۱,۳۲۲	۱,۶۴۹	۵۵۰	۱,۹۹۷	۳۶۳
۵	تعداد آثار غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۳۱,۷۰۰	۳۲,۰۲۶	۳۲,۴۳۵	۳۲,۹۳۸	۳۳,۰۰۰	۳۳,۵۶۰	۱۰۲
۶	تعداد آثار طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۸۱	۴۶۰	۵۷۰	۷۲۴	۸۶۰	۸۸۶	۱۰۳
۷	تعداد آثار میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۲۱۰	۱,۷۰۵	۱,۹۸۳	۲,۲۷۶	۲۰۹۰	۲,۵۷۶	۱۲۳
۸	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه ها و بخش خصوصی) - ملی	تعداد ملی	۶۷۲	۷۲۹	۳۷۷	۳۶۷	۷۲۰	۵۹۹	۸۳
۹	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه ها و بخش خصوصی) - استانی	تعداد استانی	۸۸۲	۹۳۳	۱۱۲۵	۱,۶۳۳	۹۶۰	۱,۴۳۸	۱۵۰
۱۰	ثبت آثار در فهرست میراث جهانی (غیرمنقول، طبیعی، ناملموس)	تعداد	۳۱	۵۷	۵۸	۳۸	۳۹	۴۰	۱۰۳
۱۱	تعداد پایگاه های جهانی	پایگاه	۲۸	۳۰	۴۲	۴۸	۳۶	۴۸	۱۳۳
۱۲	تعداد پایگاه های میراث فرهنگی ملی	پایگاه	۷۲	۷۷	۸۵	۹۲	۱۰۰	۱۰۰*	۱۰۰
۱۳	تعداد بناهای مرمت شده در طول سال	اثر مرمت شده	۱,۵۵۴	۱,۶۶۱	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲,۰۵۴	۱۰۳
۱۴	تعداد اشیاء تاریخی - فرهنگی مرمت شده	شیء مرمت شده	۱۵,۰۰۰	۱۳,۱۹۹	۲۰,۴۵۱	۲۹,۱۱۷	۳۰,۰۰۰	۳۶,۶۰۸	۱۲۲
۱۵	تعداد بناهای تحت بهره برداری	بنا	۹	۱۴	۳۰	۳۷	۴۶	۴۶	۱۰۰
۱۶	بافت های شهری و روستایی مرمت شده	تعداد	۱۰۰	۱۶۳	۱۹۸	۲۴۵	۲۹۰	۲۹۲	۱۰۱
۱۷	مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی	تعداد	۲,۶۳۶	۱۲,۷۸۲	۶۹۸۰	۷۲۰۷	۱۵۰۰	۵۰۱۵	۳۳۴
۱۸	تجهیز موزه به سیستم حفاظت الکترونیک	تعداد	۱۵۰	۶۶	۳۳	۹۴	۱۵۰	۲۹۹	۱۹۹
۱۹	ساماندهی و مستندسازی اموال منقول تاریخی - فرهنگی	تعداد	۱۳۷,۳۲۲	۱۱۰,۳۷۹	۱۰۶,۱۵۸	۱۰۸,۷۴۷	۱۰۶,۰۰۰	۱۳۹,۰۷۴	۱۳۱

* تعدادی از پایگاه های ملی سال ۱۳۹۸ حذف و یا ادغام شده اند.

حوزه های گردشگری و سرمایه گذاری

و گردشگری را به کمترین سطح خود رسانده است. از طرف دیگر رکود صنعت گردشگری به عنوان یک فرصت برای فعالان صنعت گردشگری بوده و به فعالان این حوزه فرصت بازبینی اهداف، راهبردها و برنامه ها را داد. همچنین با استفاده از فرصت طلایی رکود کرونایی، فعالان گردشگری سعی در تغییر راهبردهای بازاریابی سنتی و استفاده از روش های نوین داشتند. گردشگری داخلی که همواره موضوع بحث همه کارشناسان بوده اما هرگز به آن توجه کافی نشده است اکنون با فرصتی که کووید ۱۹ پیش روی طراحان بسته های گردشگری قرار داده است این مدل گردشگری در پسا کرونا رونق خواهد گرفت و نسبت به سفرهای برون مرزی استقبال بیشتری خواهد داشت. با توجه به اخبار خوبی که از واکسیناسیون عمومی در جهان می رسد ایجاد امید شده است سال آینده شاهد کاهش ویروس کرونا و رشد مجدد صنعت گردشگری باشیم.

پدیده گردشگری در جهان امروز از برجسته ترین و کارآمدترین کارکردهای اقتصادی است که دست آوردهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بسیاری را برای پیشگامان آن می تواند به ارمغان آورد. یکی از بنیادی ترین کارکردهای مدیریت گردشگری، جلوگیری و یا کاهش آسیبها و تبدیل آن به فرصت رشد و پایداری است. این وزارت با قانون گذاری و تسهیلگری، حمایت و پشتیبانی بخش خصوصی، توسعه زیرساخت های مورد نیاز صنعت گردشگری و جذب سرمایه گذاری سعی در مدیریت این صنعت و استفاده بهینه از امکانات را دارد. از سوی دیگر گسترش بیماری کرونا (کووید ۱۹) صنعت گردشگری را بیش از هر صنعت دیگری متأثر کرده است. بسته شدن مرزهای خارجی، محدودیت های سفر داخلی، لغو پروازها، و تعطیلی اماکن اقامتی و توریستی چلگی به آسیب های فراوانی در صنعت گردشگری منجر شده اند. تداوم این روند، تاکنون میزان رقابت پذیری اکثر کشورهای جهان برای کسب منابع و مزایای بیشتر از سفر

دستاوردهای کلیدی حوزه گردشگری و سرمایه گذاری

- طراحی و استقرار مدل جامع و بومی ارزیابی و اعتبارسنجی شهر گردشگر
- مطالعه و استقرار نظام جامع آموزش گردشگری کشور

- پیاده سازی و اجرای طرح اقامتگاه های بوم گردی با هدف توسعه پایدار صنعت گردشگری

- افتتاح اولین پروژه اکوتوریسمی در منطقه حفاظت شده پارک ملی خبر و پناهگاه در استان کرمان توسط دستگاه های عضو کمیته ملی طبیعت گردی

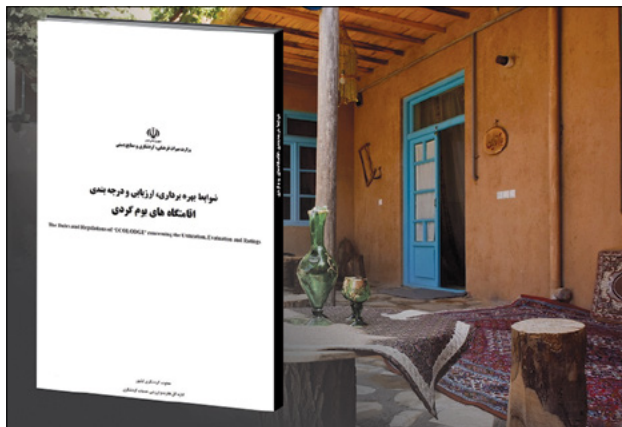

- شکل گیری تشکل های خصوصی صنعت گردشگری و آغاز واگذاری امور تصدی به آنها
- تدوین دستورالعمل های صدور مجوز گردشگری کشاورزی و کمپ های گردشگری عشایری
- تدوین ضوابط مشارکت سرمایه گذاری در محیط های طبیعی
- تدوین ضوابط پارک های طبیعت گردی

- تدوین سیاست های کلی نظام در بخش گردشگری دریایی و تصویب یک بند از بندهای پیشنهادی و ارایه به مجمع تشخیص مصلحت نظام

- تدوین ضوابط درجه بندی اقامتگاه های بوم گردی

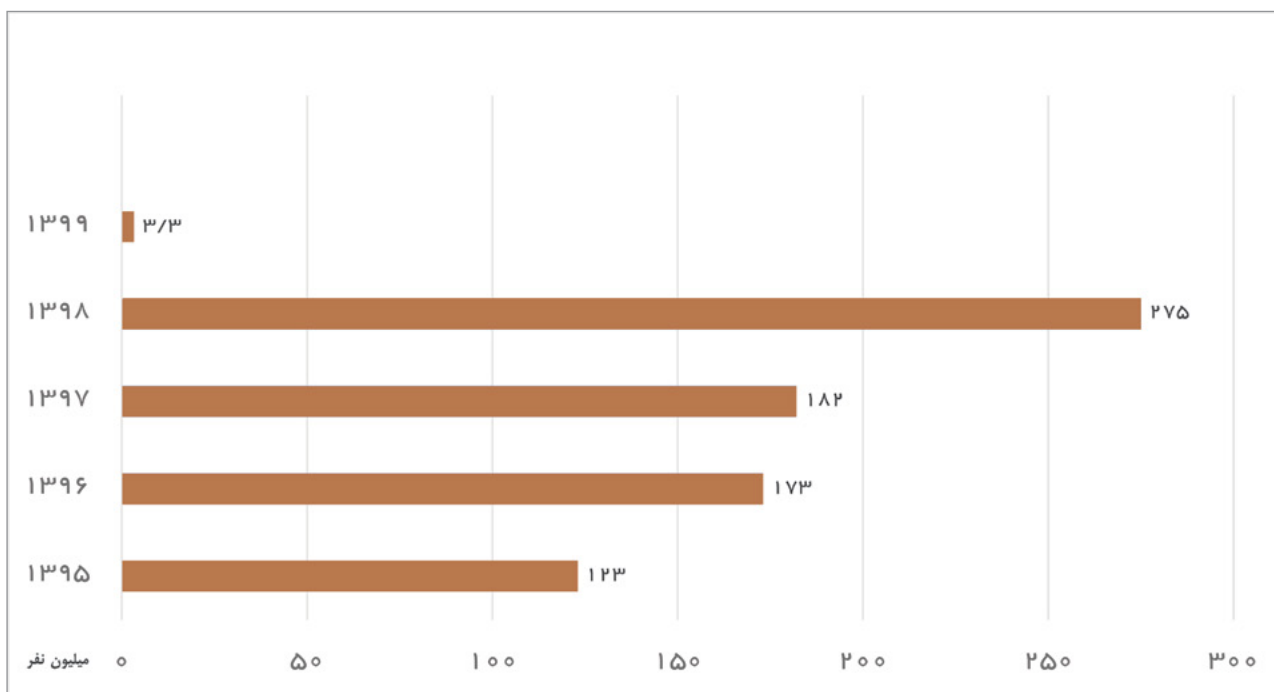

- تعداد دفاتر خدمات مسافرتی کل کشور

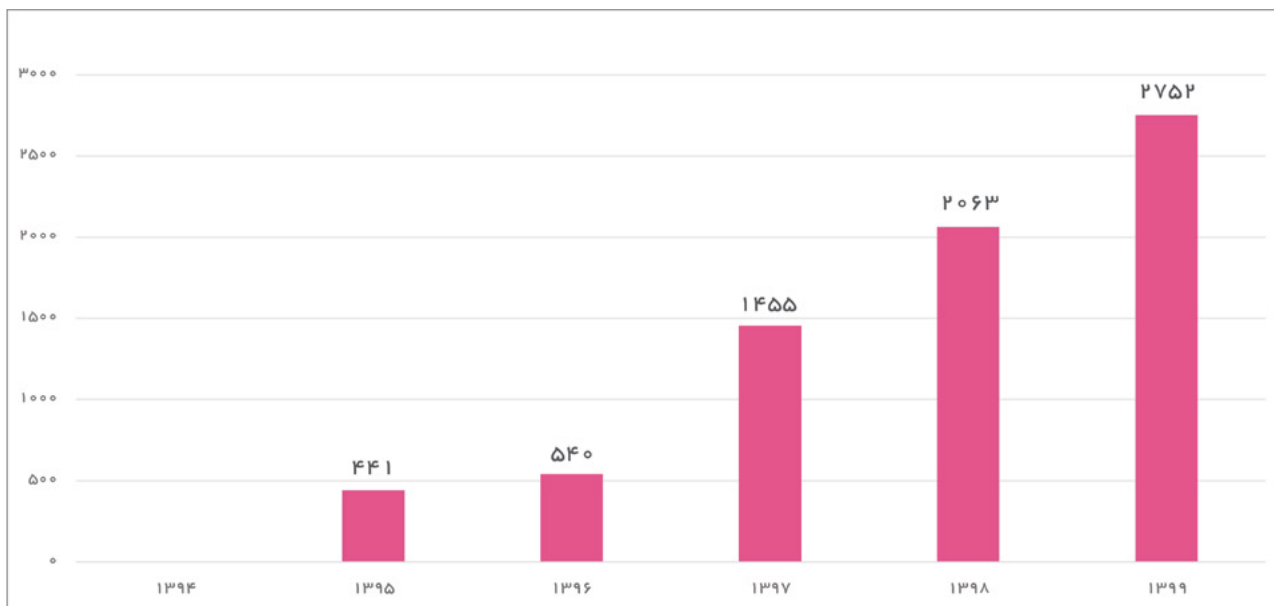
• تعداد گردشگران داخلی

نمودار ۴-۱

• تعداد واحدهای بومگردی

نمودار ۵-۱

عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت‌های گردشگری و سرمایه‌گذاری

ردیف	عنوان هدف کمی	اندازه گیری واحد	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	۱۳۹۹		جدول ۱-۶
							هدف	عملکرد درصد تحقق	
۱	تعداد گردشگران ورودی به کشور	هزار نفر	۴,۹۱۱	۵,۱۱۳	۷,۸۰۴	۸۸۳۲	۱۲,۵۰۰	۵۵۸*	۴,۵
۲	* درآمد حاصل از گردشگران ورودی	میلیون دلار	۷,۳۵۰	۷,۵۶۷	۱۱,۶۳۰	۱۱۷,۰۴	۱۸,۰۰۰	۰,۳	-
۳	تعداد گردشگران خروجی از کشور	میلیون نفر	۹,۲	۱۰,۵	۷,۲۵	۹,۵	۵,۶	۱	۱۰۰
۴	تعداد گردشگران داخلی	میلیون نفر	۱۲۳	۱۷۳	۱۸۲	۲۷۵	۱۱۵	۳,۳	۲,۸
۵	تعداد هتل‌های کشور	باب	۱,۲۲۰	۱,۳۰۰	۱,۳۸۷	۱,۲۷۲	۱۶۰۰	۱۲۵۴	۷۸
۶	تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره فعال	باب	۱۵۰	۱۶۵	۱۷۵	۱۸۱	۲۵۰	۱۹۵	۷۸
۷	تعداد تخت‌های اقامتی کشور	تخت	۲۷۰,۰۰۰	۲۸۰,۷۸۲	۳۰۵,۵۱۰	۳۷۹,۶۷۰	۴۸۰,۰۰۰	۴۷۸,۴۰۷	۹۹
۸	بوم‌گردی	باب	۴۴۱	۵۴۰	۱۴۵۵	۲۰۶۳	-	۲۷۵۲	-

* تعداد گردشگران مربوط به ۹ ماهه سال ۱۳۹۹ می‌باشد.

* به دلیل عدم راه‌اندازی نظام حساب اقماری گردشگری درآمد حاصل از گردشگری در کشور قابل احصاء و ارائه نمی‌باشد. بر اساس گزارش تخصصی سازمان جهانی گردشگری میزان هزینه‌کرد هر گردشگر ورودی به ایران ۶۵۰ دلار در سال ۲۰۲۰ اعلام شده‌است.

حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

نوعی ارتباط فرهنگی در میان جامعه‌ها پدید می‌آورد. شیوع ویروس کرونا تمامی مشاغل را دچار مشکل کرده و به تبع آن صنایع دستی نیز دچار خسارت‌هایی شده‌است. نوسانات نرخ ارز بر قیمت مواد اولیه بسیار تاثیرگذار بوده که باعث افزایش قیمت‌ها شده و صنعتگران را با مشکلات زیادی روبرو کرده‌است.

گرچه کرونا تاثیر خود را بروی بسیاری از مشاغل گذاشته اما دولت نیز نهایت تلاش خود را برای کاهش این مشکلات بکار گرفته‌است که حمایت از صنایع دستی از جمله آنهاست بطوریکه متقبل شده صنعتگرانی که متقاضی بیمه روستایی و عشایری هستند را به مدت یکسال به صورت رایگان بیمه کند. مشکل مهمی که دامنگیر هنرمندان صنایع دستی است بازار فروش محصولات آنان است که این روزها از گرمی لازم برخوردار نیست. وزارتخانه اقداماتی نیز در این رابطه انجام داده و مقرر گردیده به کارگاه‌هایی که در اثر کرونا و نرخ تورم دچار آسیب شدند تسهیلاتی پرداخت شود تا بتوانند خسارت‌ها را تا حدی جبران کنند.

صنایع دستی و هنرهای سنتی به‌عنوان مادر میراث فرهنگی و گردشگری، خالقان میراث فرهنگی در همه جای جهان هستند. قسمت بزرگی از جاذبه‌های گردشگری در جهان توسط هنرمندان صنایع دستی و هنرهای سنتی خلق و ایجاد می‌شود و این سه بخش با هم‌افزایی می‌توانند یک ظرفیت بسیار بزرگ ایجادکنند.

صنایع دستی ایران در همه جهان شناخته شده‌است. فرش دست‌بافت، میناکاری و سفال ایران اعتبار و شهرت جهانی دارد و اساتید این حوزه چهره‌های جهانی دارند. همه این ظرفیت‌ها برند ایران و نام ایران را در جهان دارای جایگاه شاخص کرده و تولید و بازاریابی صنایع دستی ایران را کم هزینه کرده‌است و می‌تواند ظرفیت درآمدزایی خوبی برای تولیدکننده و سرمایه‌گذار ایجاد کند. صنایع دستی ایران هنرمندانه خلق شده و هر یک پیام‌آور عقیده‌ها، سلیقه‌ها، روش‌های زندگی و شخصیت نیاکان مردم این کشور است. صنایع دستی، روایتگر صنعت و هنر نیاکان و بیانگر هنر و ذوق مردم هر کشور است که تنها کالایی برای مبادله نیست بلکه خصوصیات فرهنگی و ویژگی‌های قومی نیز از طریق این کالا مبادله می‌شود و

دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی در سال ۱۳۹۹

- برگزاری سی و چهارمین نمایشگاه ملی همزمان با چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی صنایع دستی
- برگزاری نخستین نمایشگاه دائمی صنایع دستی استان البرز
- برگزاری نمایشگاه و مسابقه طراحی و ساخت صنایع دستی با رویکرد صنایع دستی در حال فراموشی

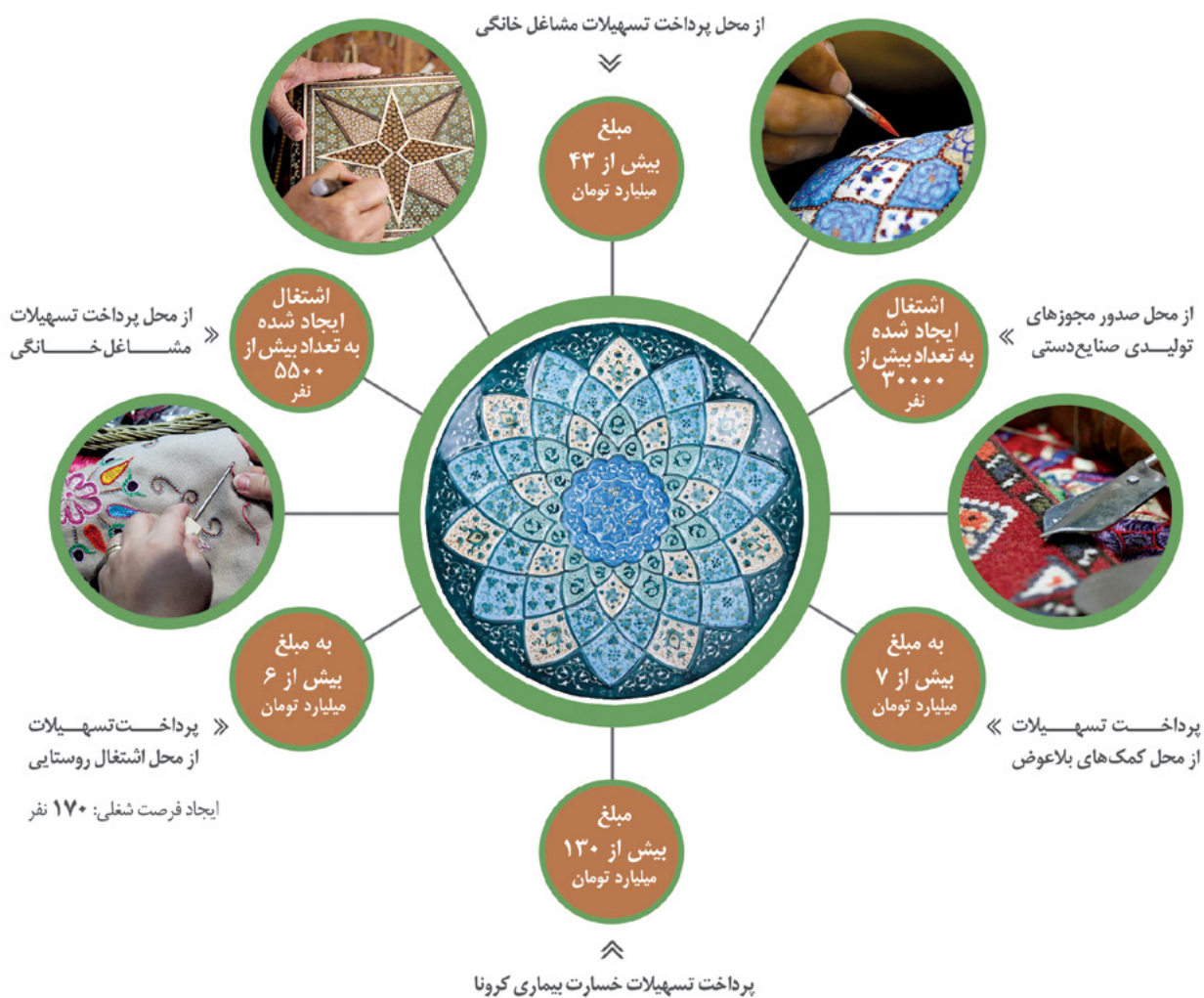

- برگزاری نمایشگاه مجازی و مسابقه بین‌المللی منطقه آسیا و اقیانوسیه شورای جهانی صنایع دستی و برنده شدن دو نفر از زنان هنرمند استان‌های بوشهر روستای بحیرری و کرمان شهر جهانی سیرجان در مسابقه
- برگزاری جلسه آنلاین رویداد بین‌المللی Iran Craft Week (هفته صنایع دستی ایران)

ایجاد اشتغال در تولید صنایع دستی

تصویر ۱-۷

- اعطای بیش از ۴۰۰۰ مجوز مشاغل خانگی صنایع دستی و حدود ۴۵۰۰۰ مجوز تولیدی صنایع دستی
- توسعه صنایع دستی روستایی در ۶۷ روستا
- استانداردسازی تعداد ۴ رشته صنایع دستی
- تهیه و تدوین نشریه دو زبانه ارمغان هنروران در ۹ شماره (مجازی و فیزیکی)
- چاپ کتاب‌های شهرها و روستاهای جهانی و جشنواره فجر صنایع دستی (دو زبانه)
- اخذ ۱ مورد نشان جغرافیایی ملی از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
- احیاء و باززنده‌سازی ۱۶ رشته در حال فراموشی یا فراموش شده

• اجرای دوره‌های آموزش تخصصی صنایع دستی:

۱. توانمندسازی و افزایش مهارت‌های علمی و فنی شاغلان صنایع دستی بیش از ۸۸۰۰ نفر
۲. معرفی و فراهم‌سازی بستر شغلی برای جوانان جویای کار ۳۴۹۴ نفر

- افتتاح ۴ پروژه صنایع دستی در استان های گلستان، کرمان، کرمانشاه و گیلان همزمان با روز جهانی صنایع دستی توسط مقام عالی وزارت از طریق ویدئو کنفرانس
- حمایت مالی از هنرمندان صنایع دستی (خانواده شهدا، ایثارگران و جانبازان) توسط سازمان اقتصادی کوثر طی دو مرحله به مبلغ بیش از ۶۵۰ میلیارد تومان و ۴۳۵ نفر
- صادرات صنایع دستی (بدون احتساب صادرات چمدانی و زیورآلات سنتی) بالغ بر ۳۲۲ میلیون دلار با تغییراتی معادل ۲۶ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل

- برآورد تقریبی فروش داخلی صنایع دستی به میزان بیش از ۱۴۰۰۰ میلیارد ریال و کاهش ۷ درصدی نسبت به سال قبل
- ایجاد و راه اندازی تعداد ۱۱ بازارچه دائمی صنایع دستی

- بیمه شدگان صنعتگران از محل سازمان تامین اجتماعی تعداد ۴۰۹۶۹ نفر و از محل صندوق عشایری و روستایی تعداد ۳۴۶۵ نفر

- ۳. اشتغال حدود ۱۱۰۰ نفر با تاکید بر روستاهای هدف توسعه صنایع دستی کشور

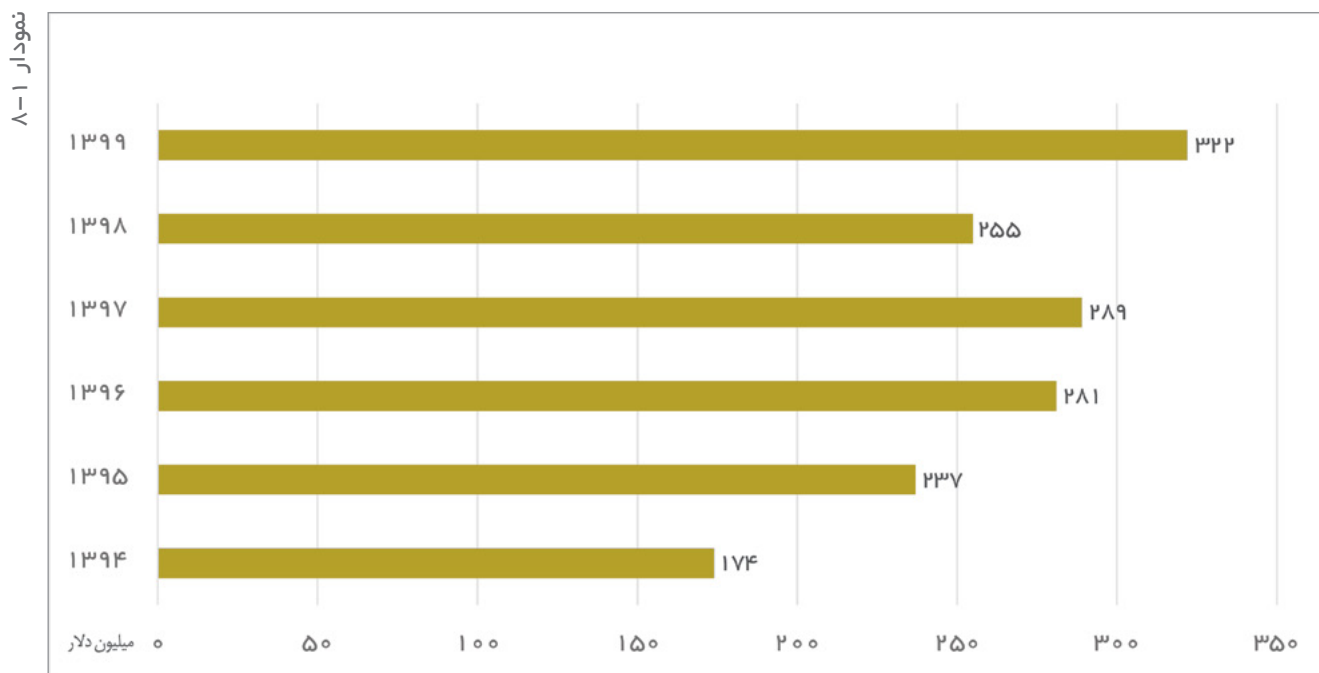
- برگزاری دو مسابقه مجازی طراحی شب چله و سفره هفت سین

- ایجاد و بهره برداری از ۹ بازارچه دائمی صنایع دستی در استان های اردبیل، اصفهان، سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد و مرکزی
- برقراری ارتباط و تعامل با بنیاد کرامت آستان قدس رضوی جهت پرداخت تسهیلاتی با سود ۴ درصد برای فعالان حوزه صنایع دستی تا سقف ۱۰ میلیارد ریال در استان های منتخب
- انعقاد تفاهم نامه همکاری مشترک فی مابین مجمع شهرداران کلان شهرهای ایران و وزارتخانه
- انعقاد تفاهم نامه با شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران به جهت تخفیف ۳۰ درصدی برای مرسوله های پستی صنایع دستی و اختصاص فضای فیزیکی مناسب به فعالان صنایع دستی

• میزان صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی (میلیون دلار)

صنایع دستی و هنرهای سنتی تا سال ۱۳۹۹ در یک نگاه

عنوان شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی	میلیون دلار	۱۷۴	۲۳۷	۲۸۱	۲۸۹	۲۵۵	۳۲۲
برآورد تقریبی فروش داخلی صنایع دستی	میلیارد تومان	۱۰۰۰	۱۱۶۰	۱۴۵۰	۱۷۱۱	۱۵۹۷	۱۴۸۴
میزان فروش بازارچه های موقت عرضه و فروش محصولات صنایع دستی	میلیون تومان	۳۴۸۲۴	۴۴۰۷۱	۵۶۱۳۳	۸۳۱۰۹	۸۸۴۹۵	* -
صدور پروانه تولید (انفرادی و کارگاهی)	تعداد/ فقره	۱۵۲۰۷	۱۹۱۲۶	۲۲۱۸۳	۲۱۱۶۰	۹۴۹۹	۱۵۴۰۷
صدور کارت شناسائی هنرمندان (محاسبه فرصت های شغلی)	نفر	-	۷۹۶۵	۳۳۸۹۵	۳۲۲۷۷	۱۲۴۹۲	۹۲۷۱
شهرها و روستاهای ثبت جهانی	ثبت جهانی	۲	۲	۳	۳	۴	۴
شهرها و روستاهای ثبت ملی	ثبت ملی	-	-	۴	۸	۱۱	۲۹

* به دلیل شیوع بیماری کرونا بازارچه های برگزار نشده است.

عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

جدول ۱-۱۰

ردیف	عنوان هدف کمی	اندازه گیری واحد	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	۱۳۹۹		
							هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	نشان بین‌المللی مرغوبیت کالا (مهر اصالت)	نشان	۲۰	-	۴۶	-	۶۰	-	* -
۲	نشان ملی مرغوبیت کالا	نشان	-	۳۴۶	-	۴۸۳	۰	۰	* .
۳	رشد سالیانه نسبت شاغلین آموزش دیده بخش صنایع دستی به کل شاغلین دارای مجوز	درصد	۲۳	۱۹	۵	۵	۵	۵	۱۰۰
۴	رشته‌های بازنده‌سازی شده در حوزه هنرهای سنتی و صنایع دستی در سال	تعداد	۳۱	۳۲	۳۹	۲۷	۳۱	۲۱	۶۸
۵	برندسازی در حوزه صنایع دستی در سال	رشته	۵	۱۲	۱۳	۲۴	۳۱	۳۱	۱۰۰
۶	مستندنگاری و تکمیل پرونده‌های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار در سال	تعداد	۳۱	۶۲	۶۸	۳۷	۳۱	۵۵	۱۷۷
۷	تعداد نمایشگاه‌های داخلی کشور	نمایشگاه	۱۹	۱۹	۲۰	۱۹	۱۷	۳	۱۸
۸	حمایت از ایجاد و توسعه مراکز عرضه و فروش دائم محصولات صنایع دستی	طرح در سال	۱۴	-	۳	۶	۳	۷	۲۳۳
۹	صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی	میلیون دلار	۲۳۷	۲۸۱	۳۸۱	۵۲۵	۱۰۰۰	۵۳۰	۵۳
۱۰	پروانه تولید انفرادی صادر شده	تعداد/ فقره	۱۸,۳۸۲	۲۰,۳۳۴	۲۰,۱۱۹	۸۹۲۳	۱۹,۰۰۰	۱۴۶۷۱	۷۷
۱۱	پروانه تولید کارگاهی صادر شده	تعداد/ فقره	۱,۷۳۷	۱,۰۷۱	۱,۰۴۱	۵۷۶	۷۰۰	۷۳۶	۱۰۵
۱۲	بیمه‌شدگان تسهیلات در سال	نفر	۵,۰۰۰	-	۸۷۲	۸۱۲	۵۰۰۰	۰	۰
۱۳	اعطای کمک‌های فنی و اعتباری	کارگاه	۵	-	۰,۴	۹۰	۳۵۰	۰	۰
۱۴	صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین	نفر	۳۵,۹۶۲	۳۳,۸۹۵	۳۲,۲۷۷	۱۲۴۹۲	۲۶۸۰۰	۹۲۷۱	۳۵
۱۵	ایجاد بازارچه‌های دائمی صنایع دستی	تعداد	۱۰	۱۱	۶	۷	۱۰	۹	۹۰

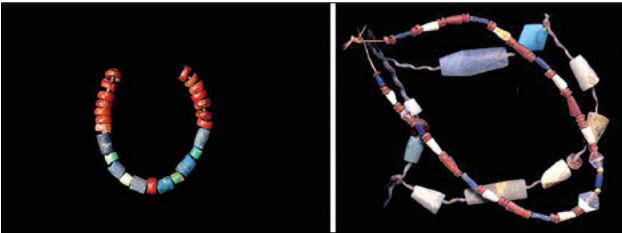
* به دلیل شیوع بیماری کرونا مراسم برگزار نگردید.

* مراسم نشان ملی مرغوبیت کالا یک سال در میان برگزار می‌گردد.

- تهیه اطلس مردم‌نگاری استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان

- شناسایی سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی تاریخی با استفاده از طیف سنجی رامان و تجهیزات گهرشناسی در شهر سوخته

- اجرای طرح‌های پرونده ثبت جهانی مهرگان، جشن سده و زیارت رضوی

- حمایت، صیانت و احیای هنرهای سنتی در حال فراموشی (استان‌های کرمان و سیستان و بلوچستان)

- برپایی دستگاه خانگی با قابلیت بافت زربفت و ترمه (ژاکارد) در محل یک اقامتگاه بوم‌گردی به‌منظور احیاء و آموزش

حوزه پژوهش‌گاه میراث فرهنگی و گردشگری

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به عنوان مرکز تحقیق و توسعه، فعالیت‌های پژوهشی خود را در راستای تحقق اهداف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی انجام می‌دهد. فعالیت هر پژوهشکده حسب تکلیف تعیین شده بر آن بر بخشی از فرهنگ گسترده ایرانی متمرکز است.

بررسی اهداف پژوهشگاه و تلاش برای تحقق آن‌ها و فراهم ساختن بستری مناسب برای ارتقای کیفی فعالیت‌های پژوهشی مرتبط، پررنگ ساختن حلقه‌های فرهنگی فراموش شده و احیای هنرهای از یادرفته این مرز و بوم از محورهای اصلی فعالیت پژوهشگاه می‌باشد.

پژوهش عامل و مبنای پیشرفت و توسعه مستمر و پایدار در جامعه امروزی و از اصول حاکم بر جوامع قرن ۲۱ و تدوین و انتشار یافته‌ها و دانش مرتبط با آن مستندات مربوط عامل موثری برای شناخت وضعیت حاضر و ابزاری برای بهینه‌سازی برنامه‌های در دست اقدام و نیز راهنمای نسل آینده برای شناسایی و معرفی و هویت‌بخشی ایران است.

دستاوردهای کلیدی حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

- اجرای طرح مطالعاتی حفاظت پیشگیرانه (موزه سبز) «ارزیابی شرایط محیطی موزه‌ها - گامی به سوی موزه‌های سبز در کشور»
- تهیه اطلس جامع میراث فرهنگی و اجرای طرح ملی اطلس زبانی ایران

- ورود بیش از ۸۷۰۰ رکورد در سامانه ساترا (ارزیابی توسعه و رصد آمایش)

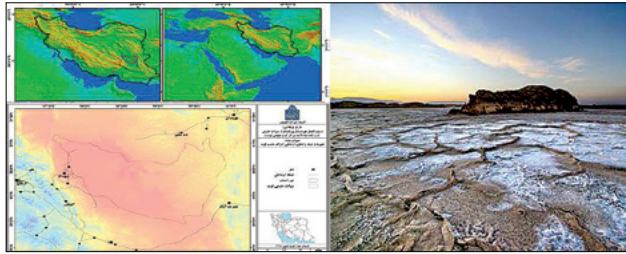

• احیای ساز سنتی قیچک

• انجام طرح «دستورالعمل بهره‌برداری پایدار از میراث طبیعی ثبت‌شده با تاکید بر اثر ثبت جهانی لوت»

• احیای کارگاه مخمل هفت رنگ

• تدوین استانداردهای بوم‌گردی به تفکیک چند اقلیم و معماری در ایران

• حمایت، صیانت و احیای هنرهای سنتی

• تهیه پرونده‌های ثبتی سه روستای سفیدکوه مکران

• ارائه طرح کاوش جیرفت در مجله نشنال جئوگرافیک

• طرح زبان‌های در خطر استان کرمان

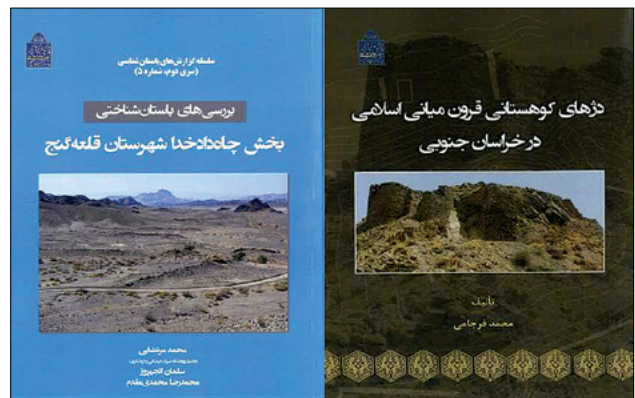
• انتشار کتب و مجلات در حوزه‌های تخصصی:

۱. تالیف و چاپ کتاب اژدهای کوهستانی قرون میانی اسلامی در خراسان جنوبی

- ۲. تالیف و چاپ کتاب قصه‌های بلوچستان
- ۳. تالیف و چاپ کتاب تاریخ و حفاظت معماری مسجد تاریخانه دامغان
- ۴. تالیف و چاپ کتاب بررسی‌های باستان‌شناختی بخش چاه دادخدا شهرستان قلعه گنج
- ۵. تالیف و چاپ کتاب باستان‌شناسی حوزه حلیل رود جیرفت
- برگزاری رویداد:
  ۱. رویدادهای فرهنگی و استارت آپی
  ۲. رویداد بازی کارتی ژاندارمری
  ۳. وبینار کاربرد هوش مصنوعی در موزه و رهگیری اشیاء

- برگزاری نشست‌های تخصصی:
  ۱. نگاهی مردم‌شناختی به موضوع هویت فرهنگی در تهران
  ۲. نگاهی به تحولات تاریخی نقالی در تهران
  ۳. نگاهی مردم‌شناسی به گورستان ابن بابویه

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

ردیف	عنوان هدف کمی	اندازه گیری واحد	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸	۱۳۹۹	
							هدف	عملکرد درصد تحقق
۱	تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال	کاوش	۱۰۸	۱۱۶	۱۸۶	۱۱۶	۲۵۰	۴۳
۲	تعداد حوزه مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم نگاری)	حوزه	۱۶	۲۲	۳۹	۲۹	۵۰	۹۴
۳	تعداد حوزه مستندسازی شده زبان و گویش	حوزه	۲۰	۳	۳	۹	۵۰	۲۱*
۴	تعداد حوزه مستندسازی شده هنرهای سنتی	حوزه	۲۰	۲۳	۲۹	۳۵	۵۰	۱۴*

* ارقام ذکر شده ناظر بر تعداد ۱۴۰۱ مصاحبه‌های آوانویسی شده و بارگذاری شده در سامانه‌ی اطلس زبانی ایران است.
 * ارقام ذکر شده ناظر بر تعداد ۲۶۸ مصاحبه از افراد هنرمند و بارگذاری شده در سامانه‌ی اطلس هنرهای سنتی است.

فصل دوم

عملکرد
مواد قانونی

عملکرد مواد قانونی

مقدمه

فرهنگی-تاریخی (تعداد ۹۸،۸۸۳ قلم شیء در بخش دولتی) انجام گرفته است. وزارت در زمینه تشویق و توسعه گردشگری، موفق به تحقق بند الف ماده ۱۰۰ قانون برنامه ششم توسعه (سند راهبردی توسعه گردشگری) شده که گام مهمی در حوزه هماهنگی و حرکت در نقشه راه تعیین مندرج در سند یادشده برداشته شد. آئین نامه اجرایی ماده ۱۰۰ قانون برنامه ششم توسعه کشور؛ طرح ساماندهی گردشگری جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران موضوع بند ب ماده ۱۰۰ قانون مذکور؛ مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موضوع بند پ ماده ۱۰۰ این قانون به مرحله نهایی نرسیده است.

با توجه به اهمیت تکالیف مندرج در مواد قانونی برنامه ششم توسعه کشور مرتبط با حوزه های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، تحقق کامل و باکیفیت احکام یادشده می تواند در توسعه بیش از پیش حوزه های مورد نظر بسیار موثر باشد. وزارتخانه در زمینه حفظ و صیانت از میراث فرهنگی عملکرد قابل قبولی داشته است. در این راستا اقداماتی از قبیل: ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی (ثبت ۳ شهر و ۱ روستا در فهرست شهرهای جهانی صنایع دستی)، ارسال ۵ پرونده چندملیتی نامزدی ثبت جهانی میراث ناملموس به یونسکو، ثبت ۱۶۲ اثر طبیعی، ۳۴۸ اثر منقول در فهرست آثار ملی، ۶۲۲ اثر غیرمنقول در فهرست آثار ملی، ۳۰۰ اثر ناملموس در فهرست آثار ملی و شناسایی و ساماندهی اموال منقول

عملکرد مواد قانونی مرتبط با وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۳۹۹

ردیف	ماده بند جزء	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۹
۱	ماده ۹۷ بند الف	الف - شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساخت های لازم از طریق حمایت از شهرداری ها و بخش های غیردولتی	<p>استان خراسان رضوی:</p> <ul style="list-style-type: none"> مطالعه و اجرای طرح ها و پروژه های زیرساختی در راستای رفع نیاز زائران از طریق حمایت از شهرداری ها و بخش غیردولتی <p>استان فارس:</p> <ul style="list-style-type: none"> برگزاری نمایشگاه های مشترک با شهرداری شیراز و شهرستان ها تبلیغات محیطی و اجرای برنامه های مشترک با تشکل های غیردولتی در زمینه حفظ میراث فرهنگی و توسعه گردشگری ارائه خدمات به زائرین ورودی از کشورهای همسایه با همکاری دفاتر خدمات زیارتی استان
	ماده ۹۷ بند ب	ب - توسعه امکانات، فعالیت های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرح های (پروژه های) زیربنایی مورد نیاز در قالب بودجه های سنواتی	<p>استان خراسان رضوی:</p> <ul style="list-style-type: none"> صدور ۱۱ مورد موافقت اصولی برای انواع مختلف تاسیسات گردشگری، اقامتی و تفریحی و زیارتی اجرای ۶ طرح و پروژه زیربنایی (منطقه نمونه گردشگری چالیدره، مجتمع بهداشتی بین راهی محسور مشهد- نیشابور در ورودی خرو، تأمین برق مجتمع بهداشتی بین راهی کلاته نو گناباد، اجرای اسفالت قسمتی از مسیر گردشگری و تفریحی ابدال آباد و منطقه گردشگری روستای آبگرم شهرستان کلات نادر و ایجاد راه دسترسی آبگرم امام قنبر از روستای داغدار به سمت منطقه گردشگری آبگرم و مسیر فوشنجان) <p>استان کرمانشاه:</p> <ul style="list-style-type: none"> پرداخت تسهیلات ویژه مشاغل آسیب دیده از شیوع ویروس کرونا به تاسیسات گردشگری

ردیف	ماده بند جزء	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۹
	ماده ۹۸ بند الف	<p>الف- دستگاه‌های اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:</p> <p>۱. هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت‌شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذریبط آثار در اختیار و در حیظه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود.</p> <p>۲. تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صغی مستثنی می‌باشد.</p>	<p>ابلاغ واگذاری امور تصدی‌گری کلیه تشکل‌های حرفه‌ای اعم از حوزه اقامتی، واحدهای پذیرایی، واحدهای بین راهی، دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری، راهنمایان و ... در چارچوب بخشنامه شماره ۹۸۲۱۰۰/۱۵۸۶۴ مورخ ۱۳۹۷/۵/۱۶ وزیر محترم و بر اساس فهرست ابلاغی به رعایت مقررات (منبای فعالیت تأسیسات گردشگری، قوانین و مقررات صنعت گردشگری است و از شمولیت نظام صغی مستثنی شده‌اند)</p> <p>حفاظت و مرمت تعداد ۵۰۱۵ قلم شیء در اختیار بخش دولتی تعداد آثار ثبت‌شده غیرمنقول: ۶۲۲ اثر تعداد آثار ثبت‌شده منقول: ۲۴۸ اثر تعداد آثار ثبت‌شده طبیعی: ۱۶۲ اثر تعداد آثار تعیین حریم شده: ۲۴۰ اثر تعداد آثار ثبت‌شده ناملموس: ۳۰۰ اثر</p> <ul style="list-style-type: none"> اجرای طرح مطالعاتی حفاظت پیشگیرانه موزه سبز "پروژه پژوهشی و آموزشی ارزیابی شرایط محیطی موزه‌ها گامی به سوی موزه‌های سبز در کشور" مشاوره و ارائه خدمات تخصصی در زمینه شناسایی سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی تاریخی با استفاده از طیف سنجی رامان و تجهیزات گوهرشناسی (مطالعه موردی نمونه‌های شهر سوخته)
۲	ماده ۹۸ بند ب	<p>ب - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرائی ذریبط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ساماندهی و مستندنگاری اموال منقول فرهنگی - تاریخی در اختیار بخش دولتی شامل ۹۸/۸۸۳ قلم شیء که از این تعداد ۱۰۶۴ قلم شیء مربوط به سایر دستگاه‌های اجرایی دولتی و ۹۷/۸۱۹ قلم شیء مربوط به وزارتخانه متبوع می‌باشد. مشارکت در مرمت ابنیه تاریخی (خانه‌ها، حمام‌ها، آسبادها، بازارهای تاریخی و ...) ۲۵۸ اثر ساماندهی و تعمیر بناهای مهم و مساجد جامع تاریخی، ساماندهی و مرمت محوطه های تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر و مرمت آثار و بناهای ثبت‌شده در اختیار دستگاه‌های دولتی در مجموع ۱۲۸۲ اثر ساماندهی و مرمت ۹۵ اثر تاریخی در طرح ایجاد اشتغال پایدار ساماندهی و مرمت ۱۰ اثر تاریخی در طرح اعطای کمک‌های فنی و اعتباری تهیه برخی از طرح‌های ویژه بافت‌های تاریخی شهری و روستایی در پایگاه‌ها میراث ملی، ایجاد، توسعه و بهسازی تأسیسات زیرساختی در بافت‌ها، بناها و مجموعه آثار میراث فرهنگی - طبیعی جهانی و نیز همکاری در قالب ریزپروژه‌های حفاظت و مرمت، احیا و ... با مشارکت سایر دستگاه‌های ذریبط نظیر شهرداری‌ها، دهیاری‌ها، وزارت نیرو و ... تهیه، تدوین و ارسال ۵ پرونده هنر ساختن و نواختن ریاب، جشن سده، یلدا، زیارت رضوی و هنر خوشنویسی به مرکز میراث جهانی یونسکو ثبت ۲ پرونده هنر مینیاتور و مراسم زیارت تادئوس مقدس در فهرست میراث فرهنگی ناملموس بشری یونسکو برگزاری شورای راهبری میراث طبیعی با مشارکت سازمان‌های حفاظت محیط زیست و جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور ارسال پرونده ثبت جهانی دیزمار غربی جهت الحاق به پرونده جنگل‌های هیرکانی

ردیف	ماده بند جزء	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۹
۳	ماده ۹۹	بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.	<ul style="list-style-type: none"> تأمین زیرساخت‌های گردشگری ۲۹ روستای هدف گردشگری تدوین دستورالعمل صدور مجوز فعالیت گردشگری کشاورزی و ابلاغ به استان‌ها انعقاد تفاهم‌نامه همکاری مشترک فی مابین وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با وزارت جهاد کشاورزی جهت توسعه گردشگری کشاورزی تدوین برنامه راهبردی توسعه گردشگری روستایی اجرای طرح شناسایی، ارزیابی و رتبه‌بندی روستاهای هدف گردشگری طراحی و ابلاغ دوره آموزشی کارکنان بوم‌گردی نظارت بر طرح‌های ساماندهی و بهسازی جهت احیاء و معرفی روستاهای دارای بافت با ارزش (کنچی هرمزگان، اولیق آذربایجان شرقی، آخوند کهگیلویه و بویراحمد، باغی خراسان شمالی، قوبلو زنجان، مازان خراسان جنوبی، خبر کرمان، سنج البرز، پاتاق کرمانشاه، اولوان کهگیلویه و بویر احمد، زعفرانیه و مزینان خراسان رضوی، اتار اردبیل، یانه سر مازندران، رباط علیا خوزستان و تنگ و درک سیستان و بلوچستان) مطالعه، مرمت و حفاظت ۲۹۲ بافت تاریخی شهری و روستایی
۴	ماده ۱۰۰ بند الف	الف- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:	<ul style="list-style-type: none"> تصویب و ابلاغ "سند راهبردی توسعه گردشگری" در تاریخ ۱۳۹۹/۶/۱۶ به شماره ۵۵۲۹۳/ت/۶۶۶۳۴ در هیئت محترم وزیران تهیه و تدوین پیش‌نویس بسته دیپلماسی گردشگری کشور با هماهنگی وزارت امور خارجه تدوین طرح توسعه گردشگری بر پایه کشتی‌های بادبانی در کشورهای آیورا (اتحادیه همکاری‌های منطقه‌ای حاشیه اقیانوس هند) تشکیل کارگروه مشترک همکاری‌های علمی و آموزشی با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و تدوین تقویم رویدادهای شاخص استانی ۶۳ رویداد شاخص داخلی (درون مرزی) تدوین پیش‌نویس شیوه‌نامه صدور مجوز مراکز گردشگری ساحلی و دریایی تهیه و تدوین ضوابط تعیین و تأیید صلاحیت علمی و فنی برای صدور مجوز فعالیت مشاوران حقیقی و حقوقی در حوزه فعالیت‌های گردشگری
		(۱) تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری	تهیه و تدوین آیین‌نامه پیشنهادی پیوست تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به‌همراه چارچوب پیوست‌ها
		(۲) اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوطه	پس از ابلاغ سند راهبردی توسعه گردشگری، پیش‌نویس آیین‌نامه اجرایی ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری بازمینی و جهت بررسی و تصویب به سازمان برنامه و بودجه ارسال گردید.
		(۳) ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه	

ردیف	ماده بند جزء	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۹
	ماده ۱۰۰ بند الف (تبصره)	تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان تهیه و تصویب هیأت وزیران می‌رسد.	مطابق توضیحات ارائه شده در جزءهای بند الف ماده ۱۰۰
	ماده ۱۰۰ بند ب	ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.	طرح مزبور در قالب "چارچوب حمایتی و سیاستی ویژه مداخلات گردشگری در سواحل و جنگل‌های کشور" به همراه آیین‌نامه پیشنهادی با هدف تعیین الزامات و مقررات و شناسایی پروژه‌های پیشران گردشگری در نواحی ساحلی و جنگل‌ها تهیه و به ستاد بررسی آیین‌نامه‌های برنامه ششم سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال گردید.
	ماده ۱۰۰ بند پ	پ- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.	نظارت بر اجرای طرح پژوهشی مطالعه مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی و ارائه نتیجه مطالعات در قالب سند راهبردی وزارت به کلیه حوزه‌های تخصصی
۴	ماده ۱۰۰ بند ت	ت- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمک‌های مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله و همچنین سهم کمک‌های دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنوئی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.	<ul style="list-style-type: none"> تصویب آیین‌نامه داخلی هیات امنای واحد مجموعه‌های ملی در راستای اجرای بند «۹» ماده «۹» آیین‌نامه اجرایی ماده (۵) قانون تشکیل وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مصوب هیئت وزیران تشکیل "کمیسیون دائمی هیات امنای واحد" در راستای اجرای ماده (۵) آیین‌نامه داخلی هیات امنای واحد مجموعه‌های ملی برگزاری جلسات هیات امنای واحد مجموعه‌های ملی با حضور مقام عالی وزارت در راستای تحقق متن قانون و همچنین تصویب رؤس و کلیات برنامه‌ها و فعالیت به همراه بودجه و اعتبارات مورد نیاز مجموعه‌های هیات امنایی تهیه دستورالعمل‌های چهارگانه مجموعه‌های هیات امنایی
	ماده ۱۰۰ بند ث	ث- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکلهای حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند.	ابلاغ و آگاهی امور به تشکلهای حرفه‌ای از جمله جامعه حرفه‌ای اقامتگاه‌های بومگردی در سطح استان در چارچوب بخشنامه ابلاغی از سوی وزیر محترم
	ماده ۱۰۰ بند ث (تبصره)	تبصره- تعرفه‌های قانونی هزینه‌ای این خدمات با تایید سازمان مذکور، با تصویب هیات وزیران توسط تشکلهای تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.	<ul style="list-style-type: none"> واگذاری نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته تهران به شرکت مادر تخصصی توسعه ایرانگردی و جهانگردی احصاء و تعیین موارد قابل واگذاری و ابلاغ به ادارات کل استانی
	ماده ۱۰۰ بند ج	ج- دولت مکلف است از محل منابع بند الف) ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.	<ul style="list-style-type: none"> روستاهای هدف گردشگری به تعداد ۵۰۰ روستا شناسایی گردید. طبق مکاتبات با وزارت نفت اعلام گردید گازرسانی به بیش از ۳۰۰ روستای هدف گردشگری انجام شده و مابقی در دستور کار آن وزارت قرار دارد.

فصل سوم

بررسی عملکرد
منابع مالی

این قسمت از گزارش دربرگیرنده عناوین برنامه‌ها و عملکرد بودجه‌های مصوب و ابلاغی است که در دو بخش اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و اعتبارات هزینه‌ای بررسی می‌شود.

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای عمومی

در سال ۱۳۹۸ (اعتبارات پیوست شماره یک قانون بودجه)

اعتبار مصوب سال ۱۳۹۹ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با دستگاه‌های وابسته معادل ۵,۸۹۷,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به میزان ۱۵۰,۰۰۰ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به میزان ۳۵,۰۰۰ میلیون ریال)، اعتبار مصوب وزارت ۵,۷۱۲,۰۰۰ میلیون ریال و اعتبار ابلاغی ۴,۸۵۵,۲۰۰ میلیون ریال بوده است. اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارتخانه ذیل ۵ برنامه توزیع می‌شود. از اعتبار ابلاغی سازمان در سال ۱۳۹۹ اعتباری معادل ۳,۵۱۵,۵۷۶ میلیون ریال در حدود ۷۲ درصد از اعتبارات ابلاغی تخصیص یافته است.

با درآمد اختصاصی ۵۵۰,۰۰۰ میلیون ریال و بدون درآمد اختصاصی به میزان ۴۵۰,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار مصوب وزارت به ۳,۷۹۰,۰۰۰ میلیون ریال و اعتبارات ابلاغی به ۳,۶۷۶,۲۹۷ میلیون ریال است. اعتبارات هزینه‌ای سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ذیل ۱۵ برنامه توزیع می‌شود. اعتبار تخصیص یافته هزینه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۹ معادل ۳,۵۱۵,۲۶۶ و معادل ۹۵,۶ درصد اعتبار ابلاغی بوده است. همچنین دستگاه اجرایی «موسسه نشر آثار حضرت امام خمینی قدس سره» ذیل برنامه «تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی» به میزان ۵,۰۰۰ میلیون ریال و دستگاه‌های اجرایی «ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران» و «بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس» ذیل برنامه «گسترش خدمات موزه‌ای» ۲۹۴,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار مصوب تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی موزه تاریخ تعلیم و تربیت» ۹,۴۰۰ میلیون ریال اعتبار مصوب هزینه‌ای دریافت نموده‌اند.

شایان ذکر است وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در سال ۱۳۹۹ از محل ردیف‌های متفرقه و ردیف درآمد اختصاصی اعتبار دریافت کرده است که میزان اعتبار و تخصیص آن‌ها در جدول ذیل آمده است.

اعتبارات هزینه‌ای عمومی

در سال ۱۳۹۸

اعتبار هزینه‌ای مصوب سال ۱۳۹۹ وزارت و دستگاه‌های وابسته معادل ۴,۳۷۰,۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی نامملوس در آسیای میانه و غربی به میزان

جدول عملکرد تامین اعتبار و تخصیص سال ۱۳۹۹

ارقام به میلیون ریال

ردیف	شماره طبقه بندی	عنوان برنامه	اعتبار مصوب ۱۳۹۹			تخصیص ۱۳۹۹			درصد تحقق	
			جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	تملك	کل
۱	۱۰۰۲۰۵۷۰۰۰	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۵۲,۲۸۰	۳۰,۰۰۰	۲۲,۵۲۱	۱۹,۰۰۰	۴۱,۵۲۱	۶۳,۳	۷۷,۹	
۲	۱۰۰۲۱۱۵۰۰۰	برنامه ارتقاء بهره‌وری	.	.	.	.	.	.	.	
۳	۱۷۰۴۰۰۲۰۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول، نامملوس، طبیعی و فرهنگی	۳,۷۵۱,۵۲۷	۲,۹۹۶,۱۹۹	۷۱۹,۵۱۴	۱,۶۳۰,۵۴۹	۲,۳۵۰,۰۶۳	۵۴,۴	۶۲,۶	
۴	۱۷۰۴۰۰۳۰۰۰	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیای فرهنگی و تاریخی	۲۰۶,۶۱۰	.	۱۸۳,۹۳۶	.	۱۸۳,۹۳۶	-	۸۹	
۵	۱۷۰۴۰۰۸۰۰۰	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۲,۰۹۰,۹۵۵	۱,۵۶۵,۸۰۱	۵۸۶,۱۵۶	۱,۳۳۷,۳۳۲	۱,۹۲۳,۴۸۸	۸۵,۴	۹۲	

ادامه جدول

ردیف	شماره طبقه بندی	عنوان برنامه	اعتبار مصوب ۱۳۹۹			تخصیص ۱۳۹۹			درصد تحقق	
			جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع کل	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	تملك	کل
۶	۱۷۰۴۰۰۹۰۰	برنامه بررسی، شناسایی، تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناها، بافت‌ها و محوطه‌های باستان شناختی و تاریخی	۱۰۲,۸۲۰	۰	۶۹,۷۳۴	۰	۶۹,۷۳۴	۶۷,۸	-	
۷	۱۷۰۶۰۰۱۰۰	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۵۹۴,۲۲۰	۰	۵۶۱,۹۵۳	۰	۵۶۱,۹۵۳	۹۴,۶	-	
۸	۱۷۰۶۰۰۲۰۰	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۱,۰۲۰,۰۰۰	۰	۳۱۱,۲۸۷	۴۸۶,۶۹۵	۷۹۷,۹۸۲	۴۷,۷	۹۵,۵	
۹	۱۷۰۶۰۰۳۰۰	برنامه توسعه سرمایه‌گذاری گردشگری	۲۰۲,۷۲۹	۰	۱۹۰,۶۴۱	۰	۱۹۰,۶۴۱	۹۴	-	
۱۰	۱۷۰۶۰۰۴۰۰	برنامه توسعه گردشگری پایدار	۱۳۰,۰۰۰	۰	۹۹,۵۸۲	۰	۹۹,۵۸۲	۷۶,۶	-	
۱۱	۱۷۰۷۰۰۱۰۰	برنامه احیاء و رشد تولیدات صنایع دستی	۱۰۰,۰۰۰	۰	۳۳۱,۷۵۲	۴۲,۰۰۰	۲۷۳,۷۵۲	۴۲	۸۲,۹	
۱۲	۱۷۰۷۰۰۲۰۰	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۲۴۵,۰۸۴	۰	۲۲۶,۸۴۴	۰	۲۲۶,۸۴۴	۹۲,۶	-	
۱۳	۱۷۰۷۰۰۳۰۰	برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی	۲۸۵,۸۶۸	۰	۲۰۴,۰۷۳	۰	۲۰۴,۰۷۳	۷۱,۴	-	
۱۴	۱۷۰۸۰۰۱۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی در زمینه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۴۸,۹۹۴	۰	۴۷,۵۲۳	۰	۴۷,۵۲۳	۹۷	-	
۱۵	۱۷۰۸۰۰۲۰۰	برنامه آموزش مهارتی در حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۶۴,۳۱۹	۰	۵۹,۷۵۰	۰	۵۹,۷۵۰	۹۲,۹	-	
جمع			۳,۷۹۰,۰۰۰	۵,۷۱۲,۰۰۰	۳,۵۱۵,۲۶۶	۳,۵۱۵,۵۷۶	۷,۰۳۰,۸۴۲	۹۲,۸	۶۱,۵	

اعتبارات جدول فوق مربوط به اعتبارات مصوب و تخصیص برنامه‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با رعایت ماده ۷۹ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ارائه شده‌است. مأخذ: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

اعتبارات از محل اختصاصی، متفرقه و خارج از بودجه عمومی سال ۱۳۹۹

ارقام به میلیون ریال

ردیف	محل تامین اعتبار	شماره برنامه	عنوان برنامه	دستگاه اجرایی	اعتبار ۱۳۹۹			تخصیص ۱۳۹۹		
					جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای	جمع	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	هزینه‌ای
۱	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۴۰۰۲	تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱,۳۴۹,۱۲۱	۰	۱,۴۴۵,۶۵۰	۳۲,۰۰۰	۶۸۷,۲۷۹	
۲	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۴۰۰۸	گسترش خدمات موزه‌ای	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۷۵۵,۷۵۰	۰	۹۴۷,۲۹۹	۸,۰۰۰	۵۳۲,۰۰۰	
۳	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۶۰۰۱۰	جذب گردشگران ورودی به کشور	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۰	۰	۲۹۷,۵۱۳	۱۷,۵۰۰	۰	
۴	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۶۰۰۲۰	توسعه گردشگری داخلی	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱,۳۹۰,۱۹۵	۰	۱,۴۶۲,۵۷۸	۲۴,۳۰۰	۶۷۰,۷۸۰	
۵	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۶۰۰۳۰	توسعه سرمایه‌گذاری و اقتصاد گردشگری	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۰	۰	۱۴۸,۵۰۰	۰	۰	
۶	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۶۰۰۴۰	توسعه گردشگری پایدار و الکترونیک	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۰	۰	۱۹,۸۰۰	۰	۰	

▶ ابتدای جدول

ردیف	محل تامین اعتبار	شماره برنامه	عنوان برنامه	دستگاه اجرایی	اعتبار ۱۳۹۹			تخصیص ۱۳۹۹		
					هزینه‌ای	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع	هزینه‌ای	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
۷	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۷۰۰۱۰	احیاء و رشد تولیدات صنایع دستی	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۱۰۴,۸۵۹	۰	۱۰۴,۸۵۹	۰	۰	۰
۸	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۷۰۰۲۰	طراحی و ترویج صنایع دستی		۶۲,۲۵۳	۰	۶۲,۲۵۳	۰	۰	۰
۹	اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه ۱۳۹۹	۱۷۰۷۰۰۳۰	حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی		۱۲۹,۹۳۰	۰	۱۲۹,۹۳۰	۰	۱,۲۰۰	۰
۱۰	درآمدهای اختصاصی	۱۷۰۴۰۰۲۰	تامین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی		۳۷۸,۳۰۰	۶۳۸,۳۰۰	۱۰۲,۱۸۲	۸۷,۱۸۲	۱۵,۰۰۰	۱۰۲,۱۸۲
۱۱*	اعتبارات ردیف‌های درآمدی		مشترک بین برنامه‌ها		۲۵۷,۲۹۲	۲۵۷,۲۹۲	۰	۰	۰	۰
۱۲*	(تامین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی)		مشترک بین برنامه‌ها		۱,۷۸۱,۲۵۰	۱,۷۸۱,۲۵۰	۱۶۰,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۰	۱۶۰,۰۰۰
جمع					۵,۸۱۱,۹۰۸	۷,۲۹۵,۲۲۴	۲,۳۳۵,۲۴۱	۲,۱۳۷,۲۴۱	۹۸,۰۰۰	۲,۳۳۵,۲۴۱

* اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یادشده به صورت تجمعی در قانون قید شده و توزیع اعتبار بین برنامه‌ها در قالب موافقتنامه‌های متبادله صورت می‌پذیرد، اما اعتبار هزینه‌ای در قالب برنامه و فعالیت‌ها در پیوست چهار قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور توزیع شده‌است.

فصل چهارم

ارزیابی عملکرد
و پیشنهادات

نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص‌های وزارت در سال چهارم برنامه ششم توسعه کشور

ارزیابی عملکرد سال ۱۳۹۹ وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان متولی سه حوزه تخصصی بسیار مهم و بنیادی در کشور نشان‌دهنده استفاده مستمر از توانمندی بخش غیردولتی در مدیریت حوزه‌های تحت پوشش این وزارتخانه به‌منظور توسعه بخش و تحقق اهداف کمی برنامه ششم توسعه کشور می‌باشد. از مهمترین ظرفیت‌های این بخش برنامه‌ریزی و حرکت به سمت استفاده از ظرفیت یادشده به‌همراه بهره‌گیری از سوابق تجربی طولانی کارشناسان و فعالان بخش‌های مذکور از دلایل موفقیت در تحقق اهداف کمی برنامه بوده‌است.

صنعت گردشگری در برگرفته‌ی جریان‌های سرمایه و انسان در حوزه‌های میراث فرهنگی و صنایع دستی و کنش متقابل میان آنهاست. با شیوع پاندمی ویروس کرونا (کووید ۱۹) در جهان و بسته‌شدن مرزها، این صنعت با رکود مواجه شد. شیوع این ویروس و محدودیت‌های اعمال‌شده در راستای کنترل این بیماری، بسیاری از فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ملی و بین‌المللی را با کندی، اختلال و رکود جدی مواجه ساخت که صنعت گردشگری در رأس آنها قرارداشت. این وزارت از آغاز روند شکل‌گیری و گسترش بیماری تلاش نمود تا همزمان با عضویت و مشارکت فعالانه در ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا، نسبت به مدیریت اثرات کرونا بر حوزه گردشگری اقدام نماید. از طرف دیگر تحریم‌های اقتصادی و نوسانات نرخ ارز تاثیر منفی بر حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی گذاشته و موجب فروپاشی ساختارهای اشتغال گردید.

شناسایی و تحلیل نقاط ضعف و قوت وزارت در حوزه‌های تخصصی میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در ارزیابی عملکرد این وزارت کمک شایانی می‌کند که به شرح ذیل می‌باشد.

تحلیل و بیان نقاط قوت و دلایل موفقیت

راه‌اندازی چرخه بهره‌وری در وزارتخانه
برنامه‌ریزی مناسب جهت پیشبرد اهداف پیش‌بینی شده در سند راهبردی گردشگری
تهیه و تدوین پیش‌نویس سند راهبردی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
تهیه و تدوین پیش‌نویس طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران
حمایت از سرمایه‌گذاران بخش خصوصی
سوابق تجربی طولانی در امر پژوهش‌های باستان‌شناسی و مطالعات فرهنگی - تاریخی

افزایش مشارکت عمومی و خصوصی در حفظ، نگهداری و مرمت میراث فرهنگی منقول و غیرمنقول فرهنگی - تاریخی
افزایش ظرفیت تاسیسات اقامتی و گردشگری کشور
ارتقای کیفیت تولیدات صنایع دستی و هنرهای سنتی
بهره‌برداری از ظرفیت بخش خصوصی جهت تکمیل طرح‌های عمرانی با قابلیت درآمدزایی دولت
حفاظت، مرمت و احیاء بناهای واجد ارزش تاریخی و بهره‌برداری از آن به‌منظور پیشگیری از گسترش مجدد آسیب‌ها
همکاری و همفکری با ذینفعان حوزه اکوتوریسم در بخش محیط زیست، تنوع زیستی و جانوری، منابع طبیعی، انرژی‌های پاک، منابع طبیعی و تدوین ضوابط مذکور
شناسایی و ارزیابی پیمانکاران حقیقی و حقوقی در زمینه حفاظت و مرمت اشیاء فرهنگی - تاریخی
تهیه ضوابط اختصاصی بافت‌های تاریخی شهری و روستایی
نظارت و اظهارنظر در طرح‌های توسعه شهری با رویکرد حفاظت پایدار و توسعه درونزا با هدف جلب مشارکت ساکنین، ذینفعان و شهرداری‌ها

تحلیل و بیان نقاط ضعف و دلایل عدم موفقیت

شیوع بیماری کرونا (کووید ۱۹)
تحریم‌ها و نوسانات شدید ارزی
بروز نبودن قوانین و مقررات مربوط به حوزه‌های تخصصی وزارت
تداخل وظایف و تعارض مدیریتی با دستگاه‌های مختلف و گاهاً عدم همکاری موثر سایر دستگاه‌ها، ارگان‌های دولتی و خصوصی و انجام اقدامات موازی
نبود محتوا و سرفصل‌هایی با عنوان معرفی و آشنایی با میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور در دروس آموزش و پرورش
کمبود برنامه‌های آموزشی در رسانه‌های جمعی به‌منظور آگاهی و اطلاع‌رسانی عمومی
کمبود و محدودیت منابع مالی و نبود ضمانت‌های اجرایی ضوابط و دستورالعمل‌ها
محدودیت منابع انسانی متخصص در سطوح ستادی و استانی، عدم تناسب نیروی کارشناسی موجود با حجم زیاد کار و وظایف محوله در ستاد و صف و کمبود نیروی لازم
عدم نظارت کافی بر روند اجرایی پروژه‌های مرمتی و کمبود منابع مالی در خصوص حمایت از بخش خصوصی
نبود ضمانت‌های اجرایی ضوابط و دستورالعمل‌ها
محدودیت در جذب سرمایه‌گذار خارجی
پایین بودن کیفیت ارائه خدمات در انطباق با استانداردهای بین‌المللی
مهیا نبودن خدمات بانکی گردشگری و عدم امکان استفاده و کاربرد کارت‌های اعتباری بین‌المللی
کمبود اعتبارات زیرساختی و تسهیلات تاسیسات گردشگری

توسعه‌ای، توسعه نظام مدیریتی و حقوقی یکپارچه در بخش متکی بر مشارکت جامعه ذینفعان، جلب مشارکت ملی و بین‌المللی در راستای حفاظت و معرفی ویژگی‌های فرهنگی و تمدن ایرانی، افزایش سهم گردشگری در تولید ناخالص ملی کشور و افزایش سهم صنایع دستی در تولید ناخالص ملی کسری بودجه ناشی از تحریم‌ها را جبران نماید. حمایت از بخش خصوصی حوزه گردشگری و صنایع دستی از موارد بسیار مهمی است که ضرورت دارد در دستور کار وزارت قرار گیرد.

پیشنهادهات

- « توسعه نظام فراگیر و کارآمد تولید و توزیع صنایع دستی در سطح ملی و بین‌المللی و رفع موانع صادراتی
- « تمرکززدائی و تفویض اختیار به استان‌ها
- « تعامل و همکاری قوای مقننه و قضائیه با وزارت و تعامل دوجانبه دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی در راستای تحقق اهداف بخش
- « بهره‌گیری از روش‌های نوین تبلیغات، بازاریابی و خلق مزیت‌های جدید به‌منظور پاسخگویی به بازارهای هدف
- « تقویت تشکل‌های بخش خصوصی و جذب مشارکت بخش عمومی و خصوصی
- « واگذاری تصدی‌های اجرائی و برون‌سپاری برنامه‌های عملیاتی
- « شناخت ظرفیت‌ها، مزیت‌ها و جاذبه‌های گردشگری
- « ایجاد نظام جامع آماری در حوزه‌های سه‌گانه
- « استانداردسازی خدمات و ارتقاء کیفیت فعالیت‌ها
- « مدیریت هیات امنایی مجموعه‌های شاخص ملی
- « ایجاد نظام جامع اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی همگانی و معرفی ارزش‌ها، آثار و دستاوردهای تاریخی و فرهنگی کشور
- « بهره‌گیری از ظرفیت‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در تقویت مناسبات بین‌المللی و دیپلماسی فرهنگی
- « زمینه‌سازی تشکیل و فعالیت نظام صنفی در حوزه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- « تبلیغ و ترویج مزیت‌های طبیعی و فرهنگی کشور برای جذب گردشگران فرهنگی و طبیعت‌گردان
- « اجرای قانون بهبود مستمر کسب و کار در حوزه‌های مرتبط
- « انتقال و بومی‌سازی دانش‌ها، فناوری‌ها و صنایع جدید و پیشرفته و حمایت از برندسازی در حوزه‌های مأموریت
- « تقویت جایگاه پژوهشگاه به عنوان قطب علمی کشور و خاورمیانه در حوزه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- « بهبود وضعیت اعتباری پژوهشگاه و جبران کسری اعتبار جهت انجام فعالیت‌های پژوهشی
- « توسعه فضاهای اداری و آزمایشگاهی
- « بروزرسانی و ارتقاء تجهیزات آزمایشگاه‌ها

« کاهش شدید بازدیدکنندگان از موزه‌ها و متعاقباً کاهش درآمدهای حاصله

« کمبود امکانات و ابزارهای ضروری و منابع مالی در خصوص حمایت از بخش خصوصی

« از بین رفتن سرمایه‌های ملی بدلیل عدم وجود ضمانت‌های اجرایی ضوابط در حوزه بافت‌های تاریخی کشور

« کمبود کارشناس متخصص در حوزه‌های ستادی و استانی و محدودیت جذب و استخدام نیروی متخصص

« محدودیت منابع مالی و انسانی متخصص در سطوح ستادی و استانی

« کمبود فضای اداری و آزمایشگاهی جهت انجام مطالعه و پژوهش

« فرسودگی تأسیسات و تجهیزات موردنیاز آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها و ضرورت بروزرسانی و ارتقاء تجهیزات

« جایگاه ضعیف صادرات صنایع دستی در میان صادرات غیرنفتی و حضور گسترده محصولات صنایع دستی غیرایرانی در بازارهای ایران

« پایین بودن قیمت تولیدات صنایع دستی رقبای خارجی نسبت به قیمت اقلام مشابه ایرانی به دلیل گران بودن مواد اولیه وارداتی و عدم حمایت لازم از صنعتگران

« نادیده گرفتن و فقدان نظام بازاریابی مناسب، منسجم و فراگیر و از دست دادن بازار

جمع بندی و ارزیابی

تهیه پیش‌نویس سند راهبردی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از مهمترین دستاوردهای سال ۱۳۹۹ می‌باشد. به‌منظور اندازه‌گیری سهم صنعت گردشگری در اقتصاد کشور (تولید ناخالص ملی) اجرای طرح‌های آمارگیری از گردشگران ورودی، خروجی و داخلی با همکاری پژوهشگاه آمار مرکز آمار ایران به منظور تهیه و تدوین حساب اقماری گردشگری (TSA) انجام گرفت.

با توجه به محدودیت منابع عمومی، استفاده از ظرفیت مردمی و بخش غیردولتی در تامین منابع لازم برای توسعه حوزه‌های مختلف بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت.

از مهمترین عواملی که عدم تحقق برخی از اهداف برنامه ششم توسعه کشور در این بخش را موجب شده ضعف مطالعاتی در بخش‌های مختلف از جمله مطالعات تطبیقی به دلیل تمرکز معاونت‌های تخصصی بر انجام فعالیت‌های اجرایی، عدم همکاری موثر و کارآمد پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری با وزارت، اولویت ندادن به تنظیم اسناد و برنامه‌های راهبردی بخش‌های مختلف و همچنین ضعف در تدوین لویح، قوانین و مقررات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های موردنیاز در زمان مقرر به همراه نبود انسجام ساختار سازمانی و مدیریت یکپارچه است. با همه‌گیری بیماری کرونا، این وزارت از طریق هوشمندسازی، شفاف‌سازی و ایفای نقش سازنده در تدوین و اجرای الگوهای

